

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 24.03.2026

Meie 20.04.2026

nr 1.1-10.1/1355-1,
RAM/25-0405/-2K
nr 8-2/2325

Masukorralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Rahandusministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium jätab eelnõu kooskõlastamata.

I. Põhimõtteline märkus

- 1. Eelnõu § 1 punktide 18 ja 23** kohta kordame oma varasemas kooskõlastuskirjas¹ väljendatud, et Justiits- ja Digiministeerium ei toeta maksukorralduse seaduse (MKS) § 29 täiendamist punktiga 72, mille kohaselt oleks võimalik töödelda isikuandmeid kohalike omavalitsustega seotud maksude ja tasude laekumise prognoosimiseks ning mõjuanalüüside tegemiseks ja hindamiseks (eelnõu § 1 p 23). Samuti ei toeta MKS § 29 punkti 6¹ muutmist, mille tulemusena saab Rahandusministeerium töödelda isikuandmeid isikustatud kujul maksude laekumise prognoosimiseks ja maksude laekumist tagavate meetmete kavandamiseks (eelnõu § 1 p 18). Nii eelnõu § 1 punktis 23 kavandatud kui ka MKS § 29 punktis 6¹ sätestatud alus andmete töötlemiseks õiguspoliitiliste uuringute tegemiseks on vastuolus isikuandmete kaitse seaduse (IKS) §-ga 6. Seaduse tasandil peab olema sätestatud isikuandmete töötlemise eesmärk ja ulatus, mida mainitud aluste puhul tehtud ei ole. Olukorras, kus kindlaid uuringute eesmärke ja andmete töötlemise ulatust ei ole võimalik seaduse tasandil sätestada, tuleb lähtuda IKS § 6 lõikest 5, ning saada vajalikeks analüüsideks Andmekaitse Inspektsioon hinnang. Lisaks märgime, et seletuskirjast ei selgu, miks on üldiste prognooside ja analüüside koostamiseks tarvis kasutada andmeid isikustatud kujul. Justiits- ja Digiministeerium palub eelnõu § 1 punkt 18 ning eelnõu § 1 punktis 23 kavandatud MKS § 29 täiendamine punktiga 72 eelnõust välja jätta.

II. Sisulised märkused

- 2. Eelnõu § 1 punkti 30** kohaselt täiendatakse MKS § 81² lõiget 1, mis reguleerib Maksu- ja Tolliameti õigust koguda isiku kirjalikul nõusolekul tema kohta isikuandmeid. Esimesel kooskõlastusringil antud tagasisides² põhjendas Justiits- ja Digiministeerium, miks olukorras, kus töötamise eeltingimuseks on nii-öelda taustakontroll, tuleb vastava kontrolli tegemise õiguslikud alused sätestada seaduses, ehk isiku nõusolek ei saa sellisel juhul olla õiguslikuks aluseks andmete töötlemiseks. Riigiasutuste puhul peavad isiku tööle sobivuse kontrolli sätted

¹ Justiits- ja Digiministeeriumi 12.06.2025 kooskõlastuskiri nr 8-2/3544 (p 7).

² Justiits- ja Digiministeeriumi 12.06.2025 kooskõlastuskiri nr 8-2/3544 (p 11).

tulenema seadusest, eraettevõtetel võib andmete töötlemise õiguslikuks aluseks olla lepingu sõlmimine või lepingu täitmine (isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 6 lg 1 p b). Justiits- ja Digiministeerium kordab oma varasemalt väljendatud märkust ja palub sätestada seaduses isiku tööle sobivuse hindamise eesmärgil tehtava isikuandmete töötlemise ulatus (sh töödeldavate isikuandmete kategooriad) ning andmete säilitamise tähtajad.

3. Lisaks märgime, et hetkel kehtiva MKS § 81² alusel võib MTA koguda isikuandmeid kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 126³ lõikes 1 nimetatud jälitustoiminguga³ ning teha elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete kohta päringu sideettevõtjale. Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul on tegemist privaatsuspõhiõigust intensiivselt riivava meetmega, millega lubatakse haldusmenetluses kasutada kriminaalmenetluseks ette nähtud meetmeid. Seletuskirja pinnalt ei ole võimalik üheselt mõista, kuidas näiteks toimub haldusmenetluses kriminaalmenetluse sätete kohaldamine, sealhulgas isikuandmete töötlemine, kui vastav töötlemine on KrMS § 15² kohaselt lubatud üksnes kriminaalmenetluse raames. Selle põhjal võiks järeldada, et jälitustoimingu tegemiseks ning selle raames isikuandmete töötlemiseks, peaks isiku suhtes algatama kriminaalmenetluse. Samas MKS § 81² olukorras kriminaalmenetluse algatamise alus puudub. Justiits- ja Digiministeerium palub täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kuidas toimub KrMS rakendamine MKS § 81² alusel toimuva haldusmenetluse raames ning palume anda sellele ka õiguspärasuse hinnang.
4. Palume arvestada kooskõlastuskirja lisa esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega, märkustega eelnõu mõjuhindamise kohta ning muude tähelepanekutega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad:

1. Eelnõu fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega
2. Eelnõu seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Maria Sults 58663067
Maria.Sults@justdigi.ee

Merike Koppel
Joel Kook
Kristel Niidas

³ [KrMS](#) § 126³ lõige 1: „Käesoleva seadustiku § 126² lõikes 1 nimetatud alusel võib jälitusasutus jälgida varjatult isikut, asja või paikkonda, koguda varjatult võrdlusmaterjali ja teha esmauuringuid, teostada varjatult asja läbivaatust ning asendada selle varjatult.“.